

VÁLASZTÁSI TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt Választópolgárok!

I. A Választójog

Az Országgyűlés a 8/2016. (V.10.) OGY határozatával országos népszavazást rendelt el, amelyet a Köztársasági Elnök a 233/2016. (VII.5.) KE határozatával 2016. október 2-ára tűzött ki. Mint ahogy a kézbesített választási értesítőben is láthatták az országos népszavazás napja: **2016. október 2. vasárnap. A szavazás 6⁰⁰ órától 19⁰⁰ óráig tart.**

A választási törvény, a választási határidők és részletszabályok közötti könnyebb eligazodást segítőként kívánom Önöket tájékoztatni.

A jogalkotó a választójogot nem köti magyarországi lakóhelyhez, azaz a külföldön élő választópolgároknak is biztosítja – korlátozott mértékben ugyan – a választójogot.

Nem rendelkezik választójoggal az,

- aki cselekvőképességet korlátozó, vagy kizáró gondnokság alatt áll, de esetében a bíróság még nem rendelkezett a választójogból kizárás kérdésében;
- a bíróság kizárta a választójogból, mert a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége
 - a) pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy
 - b) pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan teljes mértékben hiányzik.
- aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll.

II. A Névjegyzék

A központi névjegyzékbe felvett, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár **bármikor** kérheti a Helyi Választási Iroda vezetőjétől (a továbbiakban: **jegyző**), hogy a központi névjegyzékben kerüljön rögzítésre, hogy

- a) a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti valamely **nemzetiséghez tartozik**;
- b) fogyatékoságára tekintettel **segítséget igényel** annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát;
- c) a központi névjegyzékben szereplő személyes **adatainak kiadását megtiltja**;
- d) az Európai Unió más tagállamának állampolgára a b) és c) pontban foglaltakon kívül azt is kérheti, hogy az Európai Parlamenti választásokra is kiterjedjen a névjegyzékbe vétele.

A fenti névjegyzéki bejegyzés törlését a választópolgár ugyancsak bármikor kérheti a jegyzőtől.

A névjegyzékben szereplő választópolgároknak az értesítőt 2016. augusztus 5. és augusztus 15. között küldte meg a Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: NVI). **Amennyiben valaki nem kapta meg az értesítőt, vagy elveszti azt, a jegyzőtől igényelhet újat.**

A választás kitűzésétől a névjegyzék lezárásáig (2016. szeptember 30. 16.00 óráig) a jegyzőnél bárki megtekintheti a település szavazóköri névjegyzékének adatait. A betekintés lehetősége nem terjed ki a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékére. A megtekintés lehetősége csak a választópolgára nevére és lakcímére terjed ki. Fontos, hogy a megtekintés nem az ügyfélszolgálaton kifüggesztett lista segítségével, hanem az informatikai rendszerben, monitoron történik.

1.) **Mozgóurna igénylése**

Csak az a választópolgár kérhet mozgóurnát, aki azért nem tud elmenni a szavazóhelyiségbe, mert **egészségi állapota** vagy **fogyatékosága**, illetve **fogva tartása** miatt gátolt a mozgásában. Egyéb indokok (pl.: munkavégzési kötelezettség teljesítése) alapján nincs lehetőség mozgóurna igénylésére.

2.) **Átjelentkezés**

Átjelentkezéssel az a választópolgár szavazhat, aki a szavazás napján Magyarország területén, de a magyarországi lakcíme szerinti szavazókörtől eltérő helyen tartózkodik. A kérelem alapján a jegyző törli a lakcíme szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi azon település kijelölt szavazókörének névjegyzékébe, ahol a választópolgár szavazni kíván. A választópolgár a szavazást megelőző második napon (**2016. szeptember 30.**) **16.00 óráig** kérheti a visszavételét a lakcíme szerinti szavazóköri névjegyzékbe.

3.) **A külképviseleti névjegyzék**

Az a választópolgár, aki a szavazóköri névjegyzékében szerepel, de a szavazás napján külföldön tartózkodik, Magyarország nagykövetségén vagy főkonzulátusán szavazhat. A választópolgár a szavazást megelőző nyolcadik napon (**2016. szeptember 24.**) **16.00 óráig** módosíthatja, hogy melyik külképviseleten kíván szavazni, vagy kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékéből.

A Nemzeti Választási Iroda a levélben szavazók névjegyzékébe azt a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárt veszi fel, aki a legkésőbb 2016. szeptember 17-én 16 óráig benyújtott kérelme alapján szerepel a központi névjegyzékben.

III. A Kampány

A kampányidőszak a **2016. augusztus 13-tól a szavazás napján a szavazás befejezéséig** (2016. október 2-án 19 óráig) tart. A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység 2016. október 2-án nem folytatható.

Plakátkihelyezés szabályai:

Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a vagyongazdálkodási jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet. **Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni TILOS!** A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.

IV. A Szavazatszámlláló Bizottság

A helyi szavazatszámlláló bizottságok (a továbbiakban: SZSZB) **választott tagjait** a jegyző javaslatára a települési önkormányzat képviselő-testülete – jogszabályi kötelezettség alapján – már az országgyűlési választások előtt megválasztotta. A választott tagok megbízatása a következő országgyűlési választásokat megelőzően választott SZSZB megalakulásáig tart.

Az SZSZB legalább öt tagból áll. Az SZSZB-k munkáját a korábbi évek gyakorlatának megfelelően **delegált tagok** is segíthetik. Delegált tagot az SZSZB-be a népszavazási kezdeményezés szervezői, továbbá a népszavazási kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési frakcióval rendelkező pártok (legfeljebb két-két taggal) bízhatnak meg.

Az SZSZB megbízott tagjait legkésőbb a választást megelőző 16. napig **2016. szeptember 16-án 16.00 óráig** jelenthetik be.

V. A Szavazás

Az országos népszavazáson a választópolgárnak belföldön, vagy – amennyiben felvetette magát a külképviseleti névjegyzékre – Magyarország külföldön működő diplomáciai és konzuli képviseletein, illetve – ha nem rendelkezik magyarországi lakcímmel – levélben van lehetősége szavazni.

A magyarországi szavazókörökben a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet szavazni!

A szavazatszámlláló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – tollat kell elhelyezni. A szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben kizárólag a részükre hivatalosan elhelyezett tollakat használhatják.

A választópolgár részére a szavazóhelyiségben elhelyezett toll használata csak lehetőség, a szavazás érvényességét ez nem befolyásolja.

A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig a szavazatszámlláló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom- szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben, míg a szavazás ideje alatt a választópolgárok a szavazóhelyiségben csak a választójoguk gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetve akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, általa választott segítő – ennek hiányában a szavazatszámlláló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

A szavazatszámlláló bizottság az urnák (a szavazóhelyiségben használt és a mozgóurna) állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az elsőként szavazó választópolgárral együtt – aki a szavazatszámlláló bizottság tagja és a jegyzőkönyvvezető nem lehet – a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.

Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból – az urna szétszedése nélkül – ne lehessen szavazólapot eltávolítani.

A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben szerepel.

A választópolgárt a szavazást megelőzően a szavazatszámlláló bizottságnak azonosítania kell!

A választópolgár igazolja személyazonosságát (személyi igazolvány, vezetői engedély, vagy útlevél), valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját. Az említett adatok igazolása más módon (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen igazolvány bemutatása alapján stb.) **nem fogadható el!!! Ezt követően a szavazatszámlláló bizottság megállapítja, hogy a polgár szerepel-e a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben.**

A szavazatszámlláló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki:

- a) nem tudja személyazonosságát érvényes igazolvánnyal igazolni;
- b) nem tudja a személyi azonosítóját, vagy lakcímét igazolni;
- b) nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben;
- c) már szavazott (azaz már szerepel az aláírása a névjegyzékben);
- d) megtagadja a szavazólap átvételének a névjegyzéken aláírásával történő igazolását.

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a **szavazatszámlláló bizottság** a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére **átadja a szavazólapokat**, amelyeket a **választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el**, valamint a **szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot**. A szavazás titkosságának garanciájaként a törvény egyértelműen rögzíti, hogy minden egyes szavazólapon ugyanazon, előre kijelölt helyre kell elhelyezni a bélyegzőlenyomatot.

A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.

A szavazatszámlláló bizottság a szavazóköri névjegyzék, illetve a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján **a választópolgár részére egy szavazólapot ad át.**

A szavazólapon egyetlen kérdés szerepel: *"Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?"*

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon az érvényes szavazat mellett bármilyen megjegyzést tettek, a kérdést kihúzták, illetve hozzáírtak.

A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezheti és az urnába dobja. A titkosság érvényesítésének garanciája, hogy a borítékot előre, a szavazólapal együtt át kell adni a választópolgárnak.

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon lehet!

Érvényesen szavazni a kérdés alatti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet!

A szavazatszámlláló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is.

Ennek keretében a szavazatszámlláló bizottság:

- a) az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámlláló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- b) szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- c) ha a választópolgár a testi fogyatékosága, vagy egyéb ok miatt nem tudja kitölteni a szavazólapot, ehhez általa választott segítőt (akinek nem kell választópolgárnak lennie, akár gyerek is lehet) vehet igénybe. Ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámlláló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt;
- d) a látássérült választópolgár Braille-írással ellátott szavazóablont vehet igénybe annak érdekében, hogy önállóan adhassa le szavazatát. Ilyen sablon csak ott áll rendelkezésre, ahol legalább egy választópolgár azt előzetesen igényelte.

Ha a választópolgár a szavazólap urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését **elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámlláló bizottság **bevonja**, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, és a rontott szavazólap helyett **új szavazólapot ad ki**. A szavazatszámlláló bizottság a rontott szavazólap helyett újat – választópolgáronként – **csak egyszer adhat ki**.**

A szavazólap kitöltésének ideje alatt – az olvasni nem tudó, illetve a testi, vagy egyéb fogyatékosága miatt a szavazásban akadályozott választópolgár segítőtje kivételével – **csak a szavazó választópolgár tartózkodhat a szavazófülkében**.

A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat más választópolgárt a titkos szavazásra vonatkozó joga gyakorlásában.

Mozgóurnás szavazás esetén szavazófülke helyett a szavazás titkosságát garantáló körülményeket kell a választópolgár számára biztosítani.

A szavazókörben lakcímmel rendelkező választópolgárok tekintetében a **szavazatszámlláló bizottság csak a szavazókör területén belülre viheti ki a mozgóurnát, az átjelentkezett választók esetében azonban az egész településen köteles ezt teljesíteni. Ez a szabályozás azért fontos, mert ha pl. tudja valaki, hogy a szavazás napján kórházi kezelésben részesül, akkor először át kell jelentkeznie arra a településre, ahol a kórház található, ezt követően kérheti a mozgóurnával történő szavazást, így a kórházban felkeresi őt a szavazatszámlláló bizottság!**

A mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogva tartása miatt gátolt választópolgár nyújthatja be. A mozgóurna iránti **kérelemnek a választás kitűzését követően, de legkésőbb a szavazást megelőző második napon kell megérkeznie** a helyi választási irodához (jegyzőhöz), **vagy a szavazás napján, legkésőbb 15 óráig** kell megérkeznie a szavazatszámlláló bizottsághoz.

A mozgóurnát a szavazatszámoló bizottság két tagja viszi ki – a szavazókör területén belül – a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz.

A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy

- a) abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be;
- b) a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja;
- c) és csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A választási törvény az épületből kilépő választópolgárok tekintetében teszi lehetővé a közvélemény-kutatás kérdéseinek feltételét!

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni.

A szavazás 19 óráig tart. Az SZSZB a szavazást 19 órakor lezárja, a szavazóhelyiséget be kell zárnia. Abban az esetben, ha 19 órakor még sorban állnak a választópolgárok a szavazáshoz, a 19 órakor már sorban állók még szavazhatnak, a később érkezők azonban már nem. Ez úgy biztosítható, hogy az SZSZB egyik tagja beáll a sor végére.

VI. Az Eredmény megállapítása

A szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, és felbontja az urnát.

A szavazóhelyiségben és a mozgóurnába leadott szavazatokat a szavazatszámoló bizottság a szavazás lezárását követően haladéktalanul megszámlálja.

A szavazatszámoló bizottság a szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján megállapítja a szavazáson megjelent választópolgárok számát.

A szavazatszámoló bizottság összekeveri az urnákban és a mozgóurnában lévő szavazólapokat, majd azokat megszámlálja.

Érvénytelen a szavazólap, amely

- a) nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal;
- b) egyetlen körben sincs x vagy + jel;
- c) mindkét körben van x vagy + jel;
- d) a választópolgár ceruzát használt.

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, például a kérdést kihúzták, vagy hozzáírtak.

A szavazólapokat minden esetben legalább kétszer meg kell számlálni. Az ismételt számlálást addig kell folytatni, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz.

A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét.

A szavazóköri, valamint a választási eredményről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A szavazatszámoló bizottság jegyzőkönyvvezetője a szavazóköri jegyzőkönyv adattartalmát – a jegyzőkönyv kitöltését követően haladéktalanul – a helyi választási irodába továbbítja, amely azt a szavazatösszesítő informatikai rendszerben rögzíti.

A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat a szavazás lezárását követően nyilvánosságra hozzák.

A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető.

A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat – a jegyzőkönyvek kivételével – meg kell semmisíteni. A jegyzőkönyvek első példányát kilencven nap elteltével a Magyar Nemzeti Levéltárnak át kell adni.

III. Jogorvoslatok

Az országos népszavazási eljárásban a jogorvoslat benyújtására és elbírálására rendelkezésre álló határidő öt nap. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le.

A jogorvoslatok három formája a **kifogás**, a **fellebbezés** és a **bírósági felülvizsgálat** iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén **alkotmányjogi panaszt** lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be.

Fontos, hogy az országos népszavazás során nem működik a Helyi Választási Bizottság, csak az Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB). Vagyis, ha valaki jogorvoslattal kíván élni, annak az OEVB-hez, Szegedre kell fordulnia!!

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Választási törvényben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve – **5 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére. A jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

Tisztelt Választópolgárok! Remélem a tájékoztatómmal sikerült átfogó képet nyújtani a választási jogszabályok változásáról, a választópolgárokat érintő legfontosabb tudnivalókról.

Amennyiben az országos népszavazással kapcsolatosan bármilyen egyéb kérdése merülne fel, forduljon a hozzám, a választási információs szolgálathoz, vagy keresse fel a www.valasztas.hu internetes oldalt.

dr. Csúcs Áron
jegyző, HVI vezetője